

Λειτουργικά βιβλία καλούνται όσα χρησιμοποιούνται για την τέλεση των Ιερών Ακολουθιών της Εκκλησίας μας.

α. Το **Ευαγγέλιο**, το οποίο συμβολίζει την πραγματική παρουσία του Χριστού στην Εκκλησία και το γεγονός ότι η Εκκλησία διαφυλάσσει την Αλήθεια. Είναι το ιδιαίτερα διακοσμημένο βιβλίο της Εκκλησίας πού θυμιάζεται, προσκυνείται και αποτίθεται πάνω στην Αγία Τράπεζα. Στη μια πλευρά του εικονίζεται ή Σταύρωση και στην άλλη ή Ανάσταση του Κυρίου. Στον Εσπερινό του Σαββάτου και την Κυριακή προβάλλεται η Ανάσταση. Τις άλλες ημέρες προβάλλεται ή Σταύρωση. Διαιρείται κυρίως σε δύο μέρη. Το πρώτο περιλαμβάνει τις περικοπές των Ευαγγελίων πού αναγιγνώνσκονται καθημερινά ολόκληρο το χρόνο. Αρχίζει από την Κυριακή του Πάσχα. Μέχρι την Πεντηκοστή αναγιγνώνσκονται περικοπές από το «κατά Ιωάννην Ευαγγέλιον». Μέχρι την Κυριακή μετά την Ύψωση του Τιμίου Σταυρού, αναγιγνώνσκονται περικοπές από το «κατά Ματθαίον». Μέχρι την αρχή της Τεσσαρακοστής από το «κατά Λουκάν» και μέχρι το Μεγάλο Σάββατο από το «κατά Μάρκον» Ευαγγέλιον. Στο τέλος του πρώτου αυτού μέρους περιέχονται και τα ένδεκα Εωθινά Ευαγγέλια πού διαβάζονται εκ περιτροπής στον Όρθρο των Κυριακών. Το δεύτερο μέρος του Ευαγγελίου περιλαμβάνει τις κατ' εκλογή περικοπές των μεγάλων εορτών του έτους. Μετά από αυτά προστίθενται και οι Ευαγγελικές περικοπές που διαβάζονται κατά την τέλεση των διαφόρων ειδικών Ακολουθιών και των Μυστηρίων.

β. Ο **Απόστολος**. Είναι το βιβλίο του Αναγνώστου. Περιλαμβάνει τις περικοπές από τις Πράξεις και τις Επιστολές των Αποστόλων πού διαβάζονται εμμελώς στις Ακολουθίες του έτους.

γ. Το **Μέγα Ευχολόγιο**. Περιέχει τις Ακολουθίες των Μυστηρίων, τη Νεκρώσιμη Ακολουθία, την τάξη των χειροτονιών και των χειροθεσιών, την Ακολουθία εγκαινίων Ναών, διάφορες Ακολουθίες και Ευχές. Χρησιμοποιείται από τους Ιερείς και Αρχιερείς.

Για ευκολότερη χρήση εκδίδονται μικρότερες και ειδικότερες συλλογές. Έτσι έχουμε:

(1) Το Αρχιερατικό

(2) Το Ιερατικό

(3) Το Διακονικό

(4) Το Μικρό Ευχολόγιο

(5) Το Ιερό Ευχέλαιο, ο Γάμος, η Νεκρώσιμη Ακολουθία, το Εγκόλπιο του Αναγνώστου κ.λπ. το καθένα ως ξεχωριστό βιβλίο.

δ. Το **Μέγα Ωρολόγιο**. Περιλαμβάνει τις καθημερινές Ακολουθίες του νυχθημέρου, Εορτολόγιο, Συναξάριο, Απολυτίκια, Κοντάκια, Παρακλητικούς Κανόνες, Ακολουθία της Θείας Μεταλήψεως και λοιπά χρήσιμα στοιχεία. Είναι ένα βιβλίο για όλους τους Χριστιανούς -Ιερείς, Ψάλτες, Λαϊκούς.

ε. Τα **Μηναία**. Είναι δώδεκα βιβλία, ένα για κάθε μήνα του έτους, που περιέχουν τις Ακολουθίες των εορταζομένων κάθε ήμερα Αγίων. Περιλαμβάνουν το υμνολογικό υλικό του Εσπερινού και του Όρθρου, κάθε ημέρας.

στ. Η **Παρακλητική**. Το βιβλίο αυτό έχει Ακολουθίες πλήρεις στους οκτώ ήχους (γι' αυτό λέγεται και Οκτώηχος), που ψάλλονται κατά τον Εσπερινό και τον Όρθρο. Κάθε εβδομάδα καθορίζεται ο ήχος της εβδομάδας και σε κάθε ήχο υπάρ-χουν Ακολουθίες, για όλες τις ήμερες.

ζ. Το **Τριώδιο**. Είναι το πρωτεύον βιβλίο της ομωνύμου περιόδου και ακολουθείται η τάξη που σε αυτό καθορίζεται. Περιλαμβάνει τις Ακολουθίες της περιόδου του Τριωδίου.

η. Το **Πεντηκοστάριο**. Περιλαμβάνει τις Ακολουθίες της περιόδου από την Κυριακή του Πάσχα μέχρι και την Πεντηκοστή. Παλαιότερα ονομαζόταν «Χαρμόσυνο Τριώδιον» ή «Τριώδιον των Ρόδων».

θ. Το **Ψαλτήρι**. Περιλαμβάνει τους 150 ψαλμούς της Παλαιάς Διαθήκης, χωρισμένους σε 20 Καθίσματα, με τρεις στάσεις το καθένα. Στις Ιερές Μονές κάθε εβδομάδα διαβάζεται ολόκληρο το Ψαλτήρι.

ι. Ο **Συναξαριστής**. Βιβλίο που περιέχει τους βίους των Αγίων κάθε ημέρας ολόκληρο το χρόνο.

Πηγή: <http://www.faneromenihol.gr>